U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **A) Ing. T. M.**, **B) Ing. M. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 17, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) K. C.-M., zastoupená JUDr. Tomášem Nahodilem, advokátem se sídlem Slezská 36, Praha 2, 2) Dipl. Ing. J. C.-M., zastoupený Mgr. Liborem Kaslem, LL.M., advokátem se sídlem Palackého 1, Praha 1, o námitce podjatosti ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 57/2012,

takto:

Předsedkyně senátu Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská **není** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 57/2012.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se podanou žalobou domáhají vyslovení nicotnosti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Příbram ze dne 24. 10. 2006, č. j. 2695/92, 3834/92, 4153/92, 4158/92, R VI 7/2006, kterým bylo podle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozhodnuto tak, že osoby zúčastněné na řízení jsou každá vlastníkem ideální jedné poloviny pozemku p. č. 1437/22 v k. ú. Dobříš.

V průběhu řízení žalobci vznesli námitku podjatosti předsedkyně senátu Mgr. Olgy Stránské s odůvodněním, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2002, č. j. 44 Ca 146/2002 - 68, přičemž členkou rozhodujícího senátu 44 Ca byla i Mgr. Olga Stránská. Tento rozsudek žalobci považují za naprosto vadný, nezákonný a nicotný, neboť krajský soud jednoznačně překročil svou pravomoc. V důsledku této skutečnosti považují za nicotné i napadené rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že Mgr. Olga Stránská podle názoru žalobců rozhodovala v roce 2002 nezákonně, nemůže objektivně znovu rozhodovat o podané žalobě. Proto je dán důvod pro její vyloučení podle ust. § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s., neboť se podílela na projednávání a rozhodnutí věci v předchozím soudním řízení.

K námitce podjatosti se vyjádřila předsedkyně senátu Mgr. Olga Stránská tak, že na řízení a rozsudek ve věci vedené pod sp. zn. 44 Ca 146/2002 si již nepamatuje. K účastníkům ani předmětu řízení v projednávané věci nemá žádný vztah.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť tento princip jeho nestrannost předpokládá. Pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

V ust. § 8 odst. 1 věta druhá a třetí s. ř. s. je vyjádřen princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy, a to jako záruka vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. Jak v judikatuře Nejvyššího soudu zabývající se institutem vyloučení soudců (např. rozsudek ze dne 26. 7. 2000, sp. zn. 26 Cdo 74/99, www.nsoud.cz), tak i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. usnesení ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 – 54, publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz) je patrný konzistentní přístup v tom směru, že soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní fázi řízení, k níž je podle funkční příslušnosti povolán. Z toho plyne, že není kladen důraz na absolutní neznalost projednávaného případu soudcem a překážkou pro projednání a rozhodnutí věci nejsou jakékoliv dřívější poznatky o této věci. Ve správním soudnictví tak například v případě žaloby podané proti „novému“ rozhodnutí správního orgánu (v důsledku zrušujícího soudního výroku) zpravidla rozhoduje tentýž senát, který nepochybně poznatky o věci již má.

V daném případě je třeba určit, zda se soudkyně Mgr. Olga Stránská podílela na projednávání a rozhodování věci v „předchozím soudním řízení“. Interpretací tohoto pojmu se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře zabýval (srov. zejména usnesení ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 – 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS a usnesení ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 – 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) a dospěl k závěru, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení, může být pouze skutečnost, že by na jiném stupni soudní soustavy

rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. To znamená, že tutéž věc nemůže stejný soudce projednávat a rozhodovat u krajského soudu a poté v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu.

O takovou situaci se však v dané věci nejedná. Nejde tu tudíž o „předchozí soudní řízení“; neboť o takový případ by se jednalo jen tehdy, kdyby soudce, který o věci rozhodoval u nižší instance, měl rozhodovat o téže věci i v řízení o opravném prostředku.

Okolnosti, ze kterých žalobci dovozují podjatost soudkyně Mgr. Olgy Stránské, nelze bez dalšího považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci jejího zvláštního poměru k žalobcům, žalovanému či k věci samé, pro nějž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o její nepodjatosti. Protože žádné jiné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedené soudkyně k věci nebo k účastníkům řízení, žalobci neuvedli a ani podle obsahu soudního spisu žádné skutečnosti nasvědčují podjatosti, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu